

NAJBARDZIEJ OPINIOTWÓRCZE MEDIUM DEKADY

RZECZPOSPOLITA

DWIE PŁYTY KULTU PATRONAT „RZ” ➔A8

Po co wam wolność

Imponujące wrażenie robi koncert Kultu z Pol'And'Rock Jurka Owsiała

ADAM JANKOWSKI/POLSKA PRESS

DZIŚ SPECJALNY DODATEK ➔Q1-4

Praca zdalna w pandemii

■ To nie wolnoamerykanka ■ Łatwiej zatrudnić, niż zwolnić ■ Kwarantanna nie wyklucza pracy z domu

STEFAN SZCZEPŁEK

STEFAN SZCZEPŁEK O KADRZE JERZEGO BRZĘCZKA ➔A24

Egzekucja trenera odłożona

Reprezentacja Polski będzie grała lepiej, kiedy będzie miała więcej dobrych piłkarzy

PRENUMERATA

W WEEKENDOWYM PLUSIE MINUSIE

- **Bogusław Chrabota:** Posypią się fundamenty
- **Jacek Borkowicz:** Pozostanie sól Ziemi
- **Piotr Zaremba:** Niepoważny twardziel schodzi ze sceny
- **Jacek Cieślak:** AC/DC wraca na szczyt ➔P1-40

W NUMERZE:

Kraj

PIS jest w kryzysie – być może największym od przejęcia władzy w 2015 r.

➔A3, komentarz i felieton ➔A2

ZDROWIE

Polacy niechętni szczepieniom na Covid

Czy szczepionka na koronawirusa ma być aplikowana obowiązkowo czy tylko dobrowolnie? To problem, z którym będzie się musiała zmierzyć służba zdrowia, a przede wszystkim – rząd.

MAREK DOMAGALSKI
KAROLINA KOWALSKA

Jeszcze w tym tygodniu mają być znane wyniki badań bezpieczeństwa szczepionki Pfizer i BioNTech. W poniedziałek zaś amerykański konsern Moderna poinformował, że opracowywana przez niego szczepionka uzyskała w badaniach blisko 95-proc. skuteczność. Nic dziwnego, że przybywa pytań o ewentualny przymus szczepień i o to, kto miałby płacić za możliwe powikłania.

„Kiedy ponad połowa Polaków deklaruje, że się nie zaszczepi, musimy pomyśleć o

wprowadzeniu obowiązku szczepienia” – mówi prof. Krzysztof Simon, specjalista chorób zakaźnych, nawiązując do badań Ipsos dla Światowego Forum Ekonomicznego.

Wprowadzenie takiego obowiązku nie jest oczywiste. – Konstytucja i prawo unijne ustanawiają standard, że na leczenie zainteresowany musi się zgodzić. Ważne są też względy praktyczne. Państwo nie jest w stanie przeprowadzić takiej operacji, wiele osób będzie rozpaczywie próbować uchylić się od tego obowiązku. Służba zdrowia tego nie wytrzyma – zauważa prof. Ryszard Piotrow-

ski z Uniwersytetu Warszawskiego.

Innego zdania jest prof. Marcin Czech, były wiceminister zdrowia, lekarz epidemi-

blisko **4** proc.

tylko tyle Polaków zaszczepiło się na gripę w ub.r., i to mimo 50 proc. refundacji dla seniorów

log: – Mamy obowiązkowe szczepienia dzieci, a w obliczu zagrożenia epidemicznego zobligowałbym do szczepień

również osoby pełnoletnie. Wobec niepełnej wiedzy społeczeństwa o Covid-19 moglibyśmy rozważyć bardziej rygorystyczne podejście.

Pojawiają się obawy, że szczepionki mogą być niewystarczająco przebadane. – Jeśli uzyskają rejestrację, nie ma mowy o „niepewnej” szczepionce – komentuje Jolanta Budzowska, radca prawny z kancelarii Budzowska Fiutowski i Partnerzy. A prof. Michał Romanowski dodaje: – Gdy szczepionka będzie wywoływać efekty uboczne wynikające z niedostatecznego jej przebadania, odpowiedzialność bę-

dzie spoczywać na koncernie farmaceutycznym i Skarbie Państwa.

Zanim rząd zdecyduje się na przymusowe szczepienia, musi wyedukować społeczeństwo. – Jasność przekazu i powszechna, rzetelna edukacja służą budowaniu społeczeństwa obywatelskiego, które zrozumie korzyści ze szczepień nie tylko dla siebie, ale i dla innych. Ludzi, którzy rozumieją te zależności, nie trzeba będzie do szczepień zmuszać, zaszczepią się z własnej woli – komentuje Anna Gołębicka, strateg komunikacji w ochronie zdrowia.

/© © ➔A12, komentarz ➔A2

COVID

Szczepić się, czy nie?

PANDEMIA
KORONAWIRUSA
rp.pl/koronawirus

Nie można zmuszać do szczepień – twierdzą jedni. Inni, że wręcz trzeba. Przepisy nie dają odpowiedzi.

MAREK DOMAGALSKI

Nie wszyscy są entuzjastami szczepień. Dość przypomnieć słowa prezydenta Andrzeja Dudy w trakcie kampanii wyborczej, że szczepienia na koronawirusa absolutnie nie powinny być obowiązkowe.

Zdaniem prof. Ryszarda Piotrowskiego z Uniwersytetu Warszawskiego konstytucyjne prawo do ochrony zdrowia to nie jest obowiązek poddania się leczeniu, co wynika z zasady godności człowieka i jego prawa do prywatności. W konsekwencji nie można zmuszać człowieka do leczenia, w szczególności szczepienia. – Nawet gdyby lekarze to zalecali, a też się mylą, może nawet częściej niż prawnicy, zgoda zainteresowanego jest niezbędna – mówi profesor.

Nie wszyscy tak uważają. Wielu prawników, w tym prof. Maciej Gutowski, obowiązkowe szczepienia ochronne uzasadnia mechanizmem przewidzianym w art. 17 i 18 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Stawiają

OPINIA DLA „RZECZPOSPOLITEJ”

PROF. MICHAŁ ROMANOWSKI

Uniwersytet Warszawski,
kancelaria Romanowski
i Wspólnicy

MATEJUS

Wprowadzenie obowiązkowych szczepień będzie dopuszczalne, jeśli będzie odpowiadało art. 31 ust. 3 konstytucji, zostanie wprowadzone na mocy ustawy, nie doprowadzi do naruszenia istoty wolności wyboru i zostanie wykazane, że jest niezbędne dla ochrony zdrowia publicznego, a także wolności i praw innych osób, np. prawa do wolności prowadzenia działalności gospodarczej, dostępu do usług medycznych itd. Dopuszczenie szczepionki oznaczać będzie, że jest bezpieczna, że została odpowiednio przebadana i przetestowana. Gdy wywoła efekty uboczne wynikające z niedostatecznego jej przebadania, będziemy mieli do czynienia z odpowiedzialnością na zasadzie ryzyka. Przypisuje ona ryzyko wystąpienia szkody temu, kto mógł najłatwiej jej zapobiec lub odnosi korzyści z wprowadzenia produktu. Odpowiedzialność ma spoczywać na konkretnie farmaceutycznym i Skarbie Państwa.

jednak warunek: szczepionka będzie zgodnie z polskim prawem dopuszczona do obrotu.

Jak w każdej większej operacji mogą się jednak pojawić błędy. Pytanie, kto za nie odpowie.

Rzecznik Komisji Europejskiej już powiedział, że zawarte umowy o kupno szczepionek przewidują pokrycie przez kraje członkowskie niektórych zobowiązań producenta, do których by doszło w konkretnych sytuacjach,

„ale odpowiedzialność spoczywa nadal na firmach”. Za szkody może też odpowiadać państwo, w szczególności za tzw. delikt legislacyjny, tj. wydanie wadliwego, niosącego niebezpieczeństwo aktu nakazującego przymusowe stosowanie szczepionki.

Obecne przepisy nie dają jednak zbyt twardych podstaw do obowiązkowych szczepień. Doktor Agnieszka Fiutak, adwokat specjalizująca się w prawie medycznym, wskazuje, że wprawdzie jest kalendarz szczepień obowiązkowych dzieci i młodzieży i są one dość masowo wykonywane, ale egzekucja tego obowiązku jest skomplikowana i mało skuteczna. Polega na nakładaniu przez wojewodę kar administracyjnych na podstawie przepisów o egzekucji w administracji (grozi tam grzywna od 100 zł do 5 tys. zł jednorazowo), osobie zaś, która mimo egzekucji nie poddaje się temu obowiązkowi, grozi kara za wykroczenie do 1500 zł albo nagana.

Także ostatnia tarcza, jeszcze nieopublikowana, ustana-

wia „obowiązek stosowania określonych środków profilaktycznych i zabiegów”, ale nie wymieniając szczepienia na koronawirusa, może być trudny do wyegzekwowania.

Zdaniem adwokata Ewy Rutkowskiej dla tak dużej operacji jak powszechne szczepienie potrzebne byłoby uchwalenie specjalnej ustawy i jasne określenie obowiązków i praw osób szczepionych. Do czasu zaś upewnienia się, że szczepionka jest w pełni bezpieczna, wchodzi w grę tylko ostrożne i dobrowolne jej stosowanie.

Adwokat Zbigniew Kruger zastanawia się wręcz, czy dla takiej operacji nie powinien być wprowadzony któryś ze stanów nadzwyczajnych. Państwo musiałyby mieć realne narzędzie wdrożenia obowiązku. Nie ma jednak wątpliwości, że chociaż byłoby to ograniczenie praw i wolności obywatela, to uzasadnione ochroną zdrowia i życia. /©©

@ masz pytanie, wyślij e-mail do autora

m.domagalski@rp.pl

UPRAWNIENIA

Po prawo jazdy nie po teleporadzie

Kandydat na kierowcę musi udać się na stacjonarną wizytę do lekarza. Porada przez telefon nie wystarczy.

AGATA LUKASZEWICZ

Badania lekarskie na prawo jazdy są dla kandydatów obowiązkowe. Każdy musi przejść kontrolę lekarską, która pozwoli ocenić, jego stan zdrowia (stan psychiczny, wzrok, słuch, zmysł równowagi, pracę serca, układ oddechowy, uzależnienia).

Czy w związku z tym, że w czasie pandemii koronawirusa trudno się dostać do lekarza, możliwe jest uzyskanie zaświadczenia tylko po internetowej konsultacji lekarskiej? Zastanawiają się nad tym nie tylko kandydaci na kierowców, ale również ośrodki szkolenia, bo bez zaświadczenia o badaniu lekarskim nie mogą kandydata dopuścić do szkolenia.

Lekarze nie mają żadnych wątpliwości: nic nie da teleporada.

Wydanie orzeczenia jest możliwe tylko podczas wizyty stacjonarnej. /©©